

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"

Directorul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca

Tatiana Vișniovaia

09 octombrie 2018

Curriculumul modular
S.08.O.027 Teologia dogmatică

Specialitatea

Teologie 22110

Calificarea

Predicator 341304

2018

Aprobat:

La sedinta Consiliului Profesorat al Colegiului "Mihai Eminescu" din Soroca din 09 octombrie 2018

Director

Vișniovaia Tatiana

Autor:

Patrinica Vadim

Preot, cadru didactic Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

Recenzenți:

Catedrala Episcopală „Adormirea Maicii Domnului” din Soroca, Paroh PS IOAN, Episcop de Soroca

Protopopiatul bisericilor din Soroca, Protopop, Protoiereu Nicolae Craveț

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	11
VII. Studiu individual ghidat de profesor	11
VIII. Lucrările de laborator recomandate	13
IX. Sugestii metodologice	13
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	14
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	16
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	16

I. Preliminarii

Disciplina **Teologia dogmatică** în învățământul teologic are ca scop aprofundarea învățăturii de credință a Bisericii Ortodoxe și formarea unei culturi teologice, apte să pregătească pe viitorii slujitori ai Bisericii în misiunea lor pastoral-misionară și liturgică. Totodată, această disciplină își propune să formeze elevilor competențe, valori și atitudini în acord cu principiile Bisericii Ortodoxe și cu cerințele societății contemporane.

Elaborarea curriculumului de Teologie dogmatică a avut în vedere stabilirea competențelor și selectarea conținuturilor au fost realizate respectând principiile relevanței, accesibilității și transmiterii sistematizate a cunoștințelor.

Curricula propune o serie de elemente de noutate, care fac referire la următoarele aspecte:

- ⇒ aprofundarea temelor de dogmatică prin ore destinate lecturii și analizării unor fragmente din operele marilor Părinți ai Bisericii și ale scriitorilor bisericești sau a unor texte liturgice;
- ⇒ actualizarea conținuturilor referitoare la teme interconfesionale, în conformitate cu teologia actuală a confesiunilor creștine și luând în considerare dialogul ecumenic;
- ⇒ reconsiderarea conținuturilor specifice Dogmaticii, în scopul asigurării coerenței cu celelalte discipline teologice.

Curriculumul de Teologie Dogmatică este structurată pe următoarele componente:

- competențe generale;
- valori și atitudini promovate, prin învățarea disciplinei;
- competențe specifice asociate cu conținuturile învățării;
- lista unităților de conținut;
- sugestii metodologice.

II Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională

Teologia dogmatică sau dogmatica , în sens larg, este disciplina teologică ce tratează didascalia, adică doctrina sau învățătura de credință constantă a Bisericii, adică adevărurile divine eterne, revelate „în repetate rânduri și în multe feluri”, prin profeți și prin Iisus Hristos, considerate transcrise sub inspirația Duhului Sfânt în scrierile canonice ale Vechiului și Noului Testament, păstrate și transmise de tradiția apostolilor, interpretate și expuse critic de Părinții și de teologii Bisericii, formulate de-a lungul secolelor în mod conciliar. În sens restrâns, dogmatica urmărește să facă o expunere metodică și o interpretare sistematică a dogmelor cuprinse în credința apostolică și ecumenică, arătând originea biblică și dezvoltarea istorică a acestora, precum și influența lor asupra diverselor aspecte ale vieții și misiunii Bisericii.

Una din sarcinile precise ale dogmaticii este aceea de a păstra, a explica și a proteja mărturisirea de credință creștină validă sau omologhia, așa cum a fost exprimată în Crezul ecumenic din 381.

Dogma se pretinde a fi forma conceptuală a unui adevăr revelat atemporal, atestat direct de Sfânta Scriptură, confirmat de tradiția apostolilor (para-dosis), receptat în mărturisirea, în cultul și în disciplina Bisericii. Înainte de orice, dogma are un caracter biblic, deoarece ar fi ecoul cuvântului lui Dumnezeu, despre care ar da mărturie unică Biblia. Doctrina se pretinde drept concretizarea simbolică, în afirmații, în concepte, în simboluri, a mesajului biblic. Doctrina creștină este, în mod esențial, doctrina Sfintei Scripturi, întrucât exegeza, explicarea și formularea ei simbolică ar face parte din configurația textului biblic, de origine.

Din această cauză, dogma ar avea un caracter stabil, adică se pretinde consecventă cu credința apostolică - din care fac parte evangheliile sinoptice, credință la care în mod ritual se pretinde că nu se adaugă și nu se scade. Dogmatica se referă mereu la revelația divină considerată infailibilă și atemporală.

Prin intermediul acestei unități de curs li s-ar dezvolta elevilor:

- Iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele;
- Interes și dragoste pentru studierea Sfintei Scripturi și a scrierilor Sfinților Părinți;
- Mărturisirea prin faptă și cuvânt a credinței creștine ortodoxe;
- Afirmarea liberă a convingerilor religioase;
- Respect și înțelegere față de membrii altor confesiuni creștine și a altor religii;
- Promovarea unei gândiri teologice în spirit biblic și patristic.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Exprimarea corectă și cursivă în limbajul teologic specific ortodox.

CS2. Argumentarea biblică, patristică și liturgică a învățaturii de credință ortodoxă.

CS3. Aplicarea în context misionar, pastoral și liturgic a învățaturii ortodoxe.

CS4. Realizarea unui dialog ecumenic, în spiritul apropierii actuale dintre Biserici.

CS5. Corelarea cunoștințelor dogmatice cu cele dobândite la alte discipline teologice.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitate de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică / Seminar			
VIII	90	20	20	50	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Exprimarea corectă și cursivă în limbajul teologic specific ortodox		
UC1. Exprimarea corectă și cursivă în limbajul teologic specific ortodox.	1. Prefigurarea dogmei trinitare în religiile păgâne și în Vechiul Testament.	A1. Utilizarea adecvată a terminologiei specifice teologiei dogmatice;
UC2. Identificarea unor texte biblice de referință privind dogma Sfintei Treimi și dogma Întropării.	2. Explicarea terminologiei trinitare. Distincția dintre natură și ipostas. Distincția patristică dintre theologia și oikonomia.	A2. Definirea terminologiei trinitare;
UC3. Definirea antropologiei ortodoxe din perspectivă trinitară și hristologică.	3. Distincția natură/ipostas în teologia patristică.	A3. Cunoașterea scopului Întropării;
UC4. Analizarea unor texte biblice și patristice de referință privind ierarhia bisericească, Sfintele Taine și sfinții.	4. Mântuirea și îndumnezeirea omului, adevăratul scop al Întropării.	A4. Cunoașterea chipului Evanghelic al lui Hristos
UC5. Definirea eclesiologiei ortodoxe din perspectivă hristologică și pnevmatologică.	5. Mesianismul Vechiului Testament. Profeții mesianice.	A5. Descrierea raportului dintre persoană și lucrarea lui Hristos.
	6. Chipul evanghelic al lui Hristos și istoricitatea Sa.	A6. Descrierea sufletului și facultățile sale;
	7. Dumnezeirea lui Iisus Hristos.	A7. Argumentarea raportului dintre Hristos și Duhul Sfânt în iconomia mântuirii;
	8. Definirea dogmatică a persoanei lui Iisus Hristos: unirea ipostatică – Chenoza.	
	9. Raportul dintre persoana și lucrarea lui Hristos. Cele trei slujiri în general.	
	10. Omul, chip al lui Dumnezeu.	
	11. Caracterul personal al omului. Distincția dintre natura și persoană la nivel antropologic.	
	12. Natura omului: trup și suflet.	
	13. Sufletul și facultățile sale.	
	14. Întemeierea Bisericii ca spațiu al mântuirii în Hristos.	
	15. Ființa Bisericii în Ortodoxie. Constituția ei teandrică.	
	16. Persoana și lucrarea Duhului Sfânt.	
	17. Raportul dintre Hristos și Duhul Sfânt în iconomia mântuirii.	

	18. Sfintele Taine în general. 19. Natură și har în teologia patristică. 20. Înțelesul mântuirii. 21. Înțelesul creștin al morții. 22. Judecata Universală. 23. Viața veșnică. 24. Biserica, trupul tainic al lui Hristos.	A8. Descrierea sfintelor Taine; A9. Relatarea despre rolul Bisericii, înțelesul creștin al morții, viața veșnică și trupul tainic al lui Hristos.
2. Argumentarea biblică, patristică și liturgică a învățaturii de credință ortodoxă		
UC6. Prezentarea dogmei trinitare și a dogmei hristologice ca învățături fundamentale ale creștinismului ortodox. UC7. Argumentarea biblică a unor teme de dogmatică studiate. UC8. Sintetizarea unor argumente patristice pentru susținerea antropologiei, a teologiei și a hristologiei. UC9. Analizarea principalelor moduri de argumentare biblică, patristică și liturgică a hristologiei. UC10. Identificarea modului în care conceptele teologice și temele de dogmatică sunt aplicate și expuse în iconografie. UC11. Compararea principalelor moduri de argumentare biblică, patristică și liturgică a eclesiologiei ortodoxe. UC12. Analizarea modului în care conceptele teologice și temele de dogmatică sunt aplicate și expuse în iconografia ortodoxă și în rânduielile de cult.	1. Dogma Sfintei Treimi. 2. Persoana Mântuitorului Iisus Hristos și lucrarea Sa mântuitoare (Hristologia). 3. Crearea omului printr-un act special al lui Dumnezeu lui în univers. Referatul biblic. 4. Vocația specială a omului în raport cu cosmosul în teologia patristică; Sfântul Maxim Mărturisitorul. 5. Starea primordială a omului. Distincția dintre chip și asemănare. 6. Înțelesul celor doi pomi din rai. 7. Tunicile de piele, element constitutiv al stării căzute a omului. 8. Dumnezeirea și consubstanțialitatea persoanelor Sfintei Treimi. 9. Însușirile personale interne în Sfânta Treime. 10. Lucrările externe ale persoanelor Sfintei Treimi. Antinomii 11. Perihoreza persoanelor Sfintei Treimi. 12. Definirea dogmatică a persoanei lui Iisus Hristos în hotărârile Sinoadelor Ecumenice și la scriitorii patristici. 13. Consecințele unirii ipostatice: comunicarea înșușirilor. 14. Nașterea supranaturală a lui Hristos și pururea fecioria Maicii Domnului.	A10. Cunoașterea dogmei trinitare și a dogmei hristologice ca învățături fundamentale ale creștinismului ortodox; A11. Descrierea biblică a unor teme de dogmatică studiate; A12. Argumentarea biblică, patristică și liturgică a hristologiei; A13. Recunoașterea temelor de dogmatică care sunt aplicate și expuse în iconografie; A14. Descrierea modului în care conceptele teologice și temele de dogmatică sunt aplicate și expuse în iconografia ortodoxă și în rânduielile de cult;

	15. Preoția sacramentală: episcopatul, preoția și diaconatul. 16. Unitatea Bisericii. 17. Sfințenia Bisericii. 18. Sobornicitatea (catolicitatea) Bisericii. 19. Gratuitatea și universalitatea harului. 20. Taina Sfântului Botez, poarta de intrare în Biserică. 21. Taina Sfântului Botez în teologia patristică. 22. Dumnezeiasca Euharistie. 23. Taina mărturisirii. 24. Taina hirotoniei. 25. Nemurirea sufletului. 26. Esența raiului și a iadului în teologia patristică: Sfântul Isaac Sirul – <i>Cuvinte ascetice</i> . 27. Sfârșitul lumii și al istoriei și semnele prevestitoare. 28. Învierea morților.	A15. Cunoașterea rolului tainei mărturisiri; tainei hirotonii; tainei Sfântului Botez; A16. Descrierea semnelor prevestitoare ale sfârșitului lumii și a învierii morților;
3. Aplicarea în context misionar, pastoral și liturgic a învățăturii ortodoxe		
UC13. Stabilirea de corelații între învățăturile dogmatice ale antropologiei despre iconomia mântuirii și texte liturgice reprezentative.	1. Originea păcatului strămoșesc.	A17. Identificarea corelațiilor dintre învățăturile dogmatice ale antropologiei despre iconomia mântuirii și texte liturgice reprezentative;
UC14. Interpretarea corectă din perspectivă dogmatică a iconografiei și a imaginii sacre din Ortodoxie.	2. Urmările păcatului strămoșesc.	
	3. Providența dumnezeiască și desfășurarea planului de mântuire și îndumnezeire a lumii.	A18. Relatarea corectă din perspectivă dogmatică a iconografiei și a imaginii sacre din Ortodoxie;
UC15. Analizarea unor modele de aplicare în context misionar și pastoral a învățăturilor specifice triadologiei, hristologiei și	4. Importanța coborârii la iad, a învierii și a înălțării Domnului în iconomia mântuirii.	
	5. Analiza unor texte liturgice din slujba Rusaliilor.	A19. Compararea unor modele de aplicare în context misionar și pastoral a învățăturilor specifice triadologiei, hristologiei și antropologiei
	6. Analiza unor texte liturgice din slujbele din Sâmbăta Mare, Înviere și Înălțare.	

antropologiei ortodoxe. UC16. Identificarea de corelații între învățăturile dogmatice din domeniile eclesiologie, soteriologie, eshatologie și texte liturgice reprezentative. UC17. Analizarea unor situații reale de aplicare a învățăturilor eclesiologiei, soteriologiei și eshatologiei în context misionar, pastoral și liturgic. UC18. Interpretarea corectă din perspectiva dogmatică a învățăturii ortodoxe despre Sfintele Taine, armonizate într-o teologie sacramentală.	7. Teorii romano-catolice cu privire la răscumpărarea prin Hristos. Teoria satisfacției substitute. 8. Raportul dintre persoana și lucrarea lui Hristos. Cele trei slujiri în general. 9. Chemarea profetică. 10. Slujirea arhierească. 11. Demnitatea împărătească. 12. Întreita Slujire a lui Hristos în Biserica și ierarhia bisericească. 13. Apostolicitatea Bisericii. 14. Necesitatea absolută a harului Duhului Sfânt pentru mântuire. 15. Conlucrarea (sinergia) omului cu harul în lucrarea mântuirii. Valoarea libertății umane. 16. Necesitatea credinței și a faptelor bune în însușirea mântuirii. 17. Învățătura ortodoxă despre îndumnezeirea omului. 18. Darurile Duhului Sfânt. 19. Lucrarea tainei mirului și a euharistiei în viața duhovnicească. Legătura lor cu Botezul. 20. Euharistia și taina Bisericii. 21. Raiul și iadul. 22. Lecturi și exegeze din Panihida. 23. Spintele Panahide.	ortodoxe; A20. Determinarea darurilor Sfântului Duh; A21. Descrierea elementelor reprezentative ale Raiului și Iadului; A22. Argumentarea rolului Sfintelor Panahide;
4. Realizarea unui dialog ecumenic, în spiritul apropierii actuale dintre Biserici		
UC19. Elaborarea de argumente din perspectiva ortodoxiei în cadrul dialogului interconfesional actual, în special în dialogul cu Biserica Romanocatholică. UC20. Evidențierea unor diferențe dintre	1. Perspectiva interconfesională asupra stării primordiale a omului. 2. Transmiterea păcatului strămoșesc și urmările lui. 3. Deosebiri interconfesionale privind păcatul strămoșesc.	A23. Argumentarea ortodoxiei în cadrul dialogului interconfesional actual, în special în dialogul cu Biserica Romanocatholică;

elementele soteriologiei ortodoxe și cele ale altor confesiuni creștine. UC21. Compararea elementelor eclesiologiei ortodoxe cu cele ale altor confesiuni creștine.	4. Răscumpărarea și aspectele ei. Aspectul de jertfă al Răscumpărării. 5. Aspectul recapitulativ al răscumpărării. 6. Răscumpărarea în teologia protestantă. 7. Concepții eclesiologice protestante. 8. Teorii soteriologice romano-catolice și protestante. 9. Probleme interconfesionale: purgatoriul și focul curățitor.	A24. Determinarea asemănărilor dintre elementele eclesiologiei ortodoxe cu cele ale altor confesiuni creștine;
5. Corelarea cunoștințelor dogmatice cu cele dobândite la alte discipline teologice		
UC22. Evidențierea centralității dogmei trinitare și a celei hristologice în dogmatica ortodoxă și în toate celelalte discipline teologice. UC23. Stabilirea de corelații între învățăturile din dogmatică referitoare la antropologie și triadologie cu cele oferite de celelalte discipline teologice. UC24. Evidențierea dimensiunilor sacramentale ale eclesiologiei ortodoxe. UC25. Identificarea modalităților de aplicare a cunoștințelor de eclesiologie în context misionar și omiletic.	1. Originea sufletului omenesc. Combaterea teoriilor preexistenței și a reîncarnării. 2. Maica Domnului este Născătoare de Dumnezeu. Preacinstirea Maicii Domnului. 3. Cele două voințe și lucrări în Hristos. 4. Lui Hristos I se cuvine o singură închinare. 5. Teologia icoanei. 6. Caracterul hristologic și bisericesc al Tainelor. 7. Viața în Hristos, câștigată prin Sfintele Taine după Sfântul Nicolae. 8. Preoția universală. Rolul femeii în Biserică. 9. Lecturi din scrierile părinților filocalici. 10. Etapele și treptele mântuirii. 11. Căminul - Ierurgiile în viața Bisericii. 12. Judecata particulară a sufletului.	A25. Descrierea centralității dogmei trinitare și a celei hristologice în dogmatica ortodoxă și în toate celelalte discipline teologice; A26. Relatarea despre dimensiunile sacramentale ale eclesiologiei ortodoxe; A27. Cunoașterea etapelor și treptelor mântuirii.

VI.Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. ord	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucru individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Exprimarea corectă și cursivă în limbajul teologic specific ortodox.	18	4	4	10
2.	Argumentarea biblică, patristică și liturgică a învățăturii de credință ortodoxă.	18	4	4	10
3.	Aplicarea în context misionar, pastoral și liturgic a învățăturii ortodoxe	18	4	4	10
4.	Realizarea unui dialog ecumenic, în spiritul apropierii actuale dintre Biserici	18	4	4	10
5.	Corelarea cunoștințelor dogmatice cu cele dobândite la alte discipline teologice	18	4	4	10
	Total	90	20	20	50

VII.Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Exprimarea corectă și cursivă în limbajul teologic specific ortodox			
Explicarea terminologiei trinitare.	Argumentare scrisă : „Distincția dintre natură și ipostas. Distincția patristică dintre theologia si oikonomia.”	Prezentarea publică	Săptămâna 1
Chipul evanghelic al lui Hristos și istoricitatea Sa.	Elaborarea unui portret: „Chipul evanghelic al lui Hristos.”	Prezentare publică	Săptămâna 1
Sufletul și facultățile sale.	Argumentare scrisă	Prezentare	Săptămâna 2
Raportul dintre Hristos și Duhul Sfânt în iconomia mântuirii.	Discurs teologic argumentat	Prezentare argumentată	Săptămâna 2
2. Argumentarea biblică, patristică și liturgică a învățăturii de credință ortodoxă.			

Dogma Sfintei Treimi.	Referat: „Prezentarea dogmei trinitare și a dogmei hristologice ca învățături fundamentale ale creștinismului ortodox.”	Prezentare individuală	Săptămâna 3
Înțelesul celor doi pomi din rai.	Discurs teologic argumentat	Prezentare argumentată	Săptămâna 3
Taina Sfântului Botez, poarta de intrare în Biserică. Taina Sfântului Botez în teologia patristică. Taina mărturisirii. Taina hirotoniei.	Proiect de grup : „ Prezentarea conținutului Tainelor. ”	Prezentare publică	Săptămâna 4
Esența raiului și a iadului în teologia patristică.	Referat	Expunere rezumativă	Săptămâna 4
3. Aplicarea în context misionar, pastoral și liturgic a învățăturii ortodoxe			
Originea păcatului strămoșesc. Urmările păcatului strămoșesc.	Referat	Susținerea orală a referatului	Săptămâna 5
Necesitatea absolută a harului Duhului Sfânt pentru mântuire.	Eseu : „ Harului Duhului Sfânt pentru mântuire. ”	Prezentare scrisă	Săptămâna 5
Necesitatea credinței și a faptelor bune în însușirea mântuirii.	Argumentare scrisă	Prezentare scrisă	Săptămâna 6
Lucrarea tainei mirului și a euharistiei în viața. duhovnicească. Legătura lor cu Botezul. Euharistia și taina Bisericii. Raiul și iadul.	Proiect de grup : „ Prezentarea informațiilor și discuții pe seama lor. ”	Susținerea prezentării	Săptămâna 6
4. Realizarea unui dialog ecumenic, în spiritul apropierii actuale dintre Biserici			
Transmiterea păcatului strămoșesc și urmările lui.	Argumentare scrisă	Prezentare scrisă	Săptămâna 7
Răscumpărarea și aspectele ei. Aspectul de jertfă al Răscumpărării.	Referat	Prezentarea referatului	Săptămâna 8
Probleme interconfesionale: purgatoriul și focul curățitor.	Proiect de grup : „ prezentarea argumentată a problemelor interconfesionale: purgatoriul și focul curățitor.”	Susținerea prezentării	Săptămâna 9

5. Corelarea cunoștințelor dogmatice cu cele dobândite la alte discipline teologice			
Originea sufletului omenesc. Combaterea teoriilor preexistenței și a reîncarnării.	Referat	Prezentare referatului	Săptămâna 10
Teologia icoanei.	Eseu structurat: „ Teologia icoanei.”	Prezentare scrisă	Săptămâna 11
Preoția universală. Rolul femeii în Biserică.	Argumentare scrisă : „ Rolul femeii în Biserică ”.	Susținerea prezentării	Săptămâna 12
Etapele și treptele mântuirii.	Referat	Prezentare referatului	Săptămâna 13
Judecata particulară a sufletului.	Discurs teologic argumentat	Prezentare argumentată	Săptămâna 14

VIII. Lucrările practice recomandate

1. Stabilirea de corelații între învățăturile din dogmatică referitoare la antropologie și triadologie cu cele oferite de celelalte discipline teologice.
2. Compararea elementelor eclesiologiei ortodoxe cu cele ale altor confesiuni creștine.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul de Teologie Dogmatică, filiera vocațională, profil teologic (cultul ortodox) a urmărit deplasarea accentului de pe conținuturi pe competențe, asigurându-se astfel o perspectivă nouă asupra domeniului teologic și asupra demersului didactic. Competențele specifice au fost corelate cu unitățile de conținut, avându-se în vedere posibilitatea ca o competență specifică să poată fi realizată prin una sau prin mai multe unități de conținut.

Conținuturile sunt prezentate în mod sistematic, urmărind succesiunea logică tradițională a temelor și corelarea cunoștințelor cu cele asimilate la nivelul la nivelul însușirii celorlalte unități de curs, astfel încât să se asigure parcurgerea integrală a marilor teme dogmatice. Temele propuse s-au subsumat următoarelor domenii: antropologie, dogma trinitară, hristologie, eclesiologie, soteriologie, eshatologie.

Elementele de noutate ale curricula sunt legate de următoarele aspecte:

- ⇒ analiza unor fragmente din operele marilor Părinți ai Bisericii și ale scriitorilor bisericești sau a unor texte liturgice, care să asigure aprofundarea temelor de dogmatică;
- ⇒ reconsiderarea conținuturilor în spirit patristic, în scopul eliminării unor șabloane scolastice;
- ⇒ specificarea unor elemente de conținut referitoare la teme interconfesionale, care să asigure o mai bună înțelegere a specificului ortodoxiei și, în același timp, să constituie premisă a dialogului ecumenic;
- ⇒ stabilirea de corelații între conținuturile de dogmatică și cele specifice altor discipline teologice.

În predarea conținuturilor care vizează teme interconfesionale formulăm următoarele sugestii: pentru conținuturile referitoare la Biserica romano-catolică – actualizarea informațiilor referitoare la pozițiile actuale ale acesteia; pentru conținuturile referitoare la protestantism – referirea numai la doctrina protestantă clasică a lui Martin Luther și Jean Calvin, pentru a evita multitudinea de poziții dogmatice ale diverselor curente protestante.

În organizarea și desfășurarea demersului didactic sugerăm utilizarea de strategii diverse, care să combine metodele clasice, expozitive de predare – prelegerea, expunerea sistematică, argumentarea, explicația etc. – cu cele de tip euristic, utile în analiza și interpretarea textelor biblice sau patristice.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Formele de evaluare determinate de perioada de studiu:

- Evaluare (ascultare) orală: evaluarea curentă care se bazează pe aprecierea gradului și a calității de participare intelectuală a studenților în cadrul prelegerilor și seminariilor, pregătirea pentru seminare, evaluarea lucrului cu literatura recomandată.
- Evaluare scrisă - elaborare de informații suplimentare în cadrul fiecărei teme (referate, ese, scheme, tabele, materiale ilustrative) probe de control, alte lucrări scrise;

Forma finală de evaluare este examenul scris, care va consta dintr-un test care va reflecta conținutul tematic al cursului. Evaluarea orală va presupune a răspunde la itemi din trei domenii cognitive: cunoaștere și înțelegere, aplicare, integrare.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Rezumatul oral	• Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
2.	Rezumatul scris	• Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Textul rezumatului este concis și structurat logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Fidelitatea: înțelegerea esențialului și reproducerea lui, nu trebuie să existe contrasens. • Coerența: rezumatul are o unitate și un sens evidente, lizibile pentru cei care nu cunosc textul sursă. • Progresia logică: înlănțuirea ideilor, prezentarea argumentelor sunt clare și evidente. • Respectarea modalităților de enunțare a textului sursă: rezumatul este o oglindă micșorată dar fidelă textului sursă.

		• Muncă pertinentă de reformulare: rezumatul nu este un colaj de citate. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/4 din textul inițial. • Stăpânirea normelor sintactice la nivel de prezentare logică a ideilor, frazelor, paragrafelor textului. • Text formatat citeț, lizibil. plasarea clară în pagină.
3.	Referat	• Corespunderea referatului temei. • Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. • Adecvarea la conținutul surselor primare. • Coerența și logica expunerii. • Utilizarea dovezilor din sursele consultate. • Gradul de originalitate și de noutate. • Nivelul de erudiție. • Modul de structurare a lucrării. • Justificarea ipotezei legate de tema referatului. • Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare
4.	Proiect elaborat	• Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. • Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a. • Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
5.	Eseu structurat	• Completitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Corectitudinea interpretării informațiilor prin prisma problemei de la care pornește acesta. • Claritatea (mesajul bine conturat în jurul unei idei pentru care există dovezi verificabile). • Originalitatea, creativitatea, inovațiile. • Aspectul general al eseului (respectarea normelor stilistice și gramaticale, aranjarea în pagină).
6.	Argumentare orală	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție. • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare. • Utilizarea corectă și adecvată a mijloacelor orale de exprimare (intonația, gesturile, vocabularul etc.).
7.	Argumentare scrisă	• Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție. • Apelarea la propria experiență în argumentarea tezelor puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumirea modului	Mijloace recomandate
Teologia dogmatică	- Calculatoare portabile (laptop, notebook); - Biblia; - Suport de curs.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. Ctr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată, accesată, procurată resursa
1.	Biblia sau Sfânta Scriptură , toate edițiile aprobate de Sfântul Sinod	https://www.bibliaortodoxa.ro/
2.	Mica Biblie , București-1993	Bibliotecă
3.	Studiul Noului Testament – Lect. Univ. Alexei GALIȚ, Chișinău-2007	https://ru.scribd.com/doc/22724076/S-tudiul-Noului-Testament
4.	Ion Bria, Tratat de Teologie dogmatică și ecumenică , București, Ed. România creștină, col. „Didaskalos”, 1999	internet
5.	http://ot.ubbcluj.ro/sites/default/files/discipline/bel_valer/an3sem1_dogma_curs.pdf	internet
6.	http://biserica.org/ro/compendium/downloads/tdo3.pdf	internet
7.	http://teologie.md/wp-content/uploads/2017/04/Chitescu-TDS-vol.-1.pdf	internet